

Til lovforslag nr. L 168. Tillæggsbetænkning afgivet af udvalget den 22. marts 1983

Tillæggsbetænkning

over

Forslag til lov om begrænsning af importen af varer med oprindelse i Sovjetunionen

Udvalget har efter 2. behandling af lovforslaget behandlet dette i nogle møder og har herunder haft samråd med udenrigsministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har inden afgivelsen af tillæggsbetænkning haft lejlighed til at gøre sig bekendt med den af markedsudvalget afgivne beretning angående udenrigsministerens mandat af 20. december 1982 vedrørende forlængelsen af sanktionerne mod Sovjetunionen.

Et *flertal* (det konservative folkeparti, venstres, fremskridtspartiets, centrum-demokraternes og det radikale venstres medlemmer af udvalget) har den opfattelse, at udenrigsministeren ikke har handlet i strid med det mandat, han fik af folketingets markedsudvalg den 20. december 1982. Flertallet, som er bekendt med, at kristeligt folkeparti, der ikke er repræsenteret ved medlemmer i udvalget, deler flertallets opfattelse, indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal inden for flertallet* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) oplyser:

Fremskridtspartiet har altid anset det for uklogt af Danmark at gennemføre handels-sanktioner over for andre nationer i forbindelse med løsning af konflikter.

Dette synspunkt har været gældende for fremskridtspartiets stilling, hvor en dansk regering har forsøgt direkte via FN eller EF at blande sig i andre nationers interne forhold. Eksempelvis har fremskridtspartiet

stemt imod handelssanktioner over for Sydafrika, og ligeledes tog fremskridtspartiet i forbindelse med Falklandskrigen afstand fra loven om forbud mod indførsel af varer fra Argentina.

Det var derfor også ganske naturligt i konsekvens af fremskridtspartiets politik skarpt at tage afstand fra handelssanktioner over for Sovjetunionen, som blev gennemført af et flertal i folketinget i 1982.

Fremskridtspartiets stilling har således været helt klar, og mindretallet har forstået, at denne stillingtagen er blevet om ikke ligefrem respekteret så i hvert fald accepteret af et flertal i folketinget.

Folketingets flertal – og herunder socialdemokratiet – har imidlertid gennem årene anset det for rigtigst – og stemt for – at anvende sanktionspolitikken som et led i udenrigspolitikken. Der har således blandt vore EFPartnere og andre allierede ikke hersket tvivl om Danmarks holdning, en holdning, som socialdemokratiet har et medansvar for, og en holdning, som efter mindretallets oprigtige mening er forpligtende i forhold til vore allierede, vore partnere i EF-fællesskabet og ikke mindst i forhold til USA. Men allermest af hensyn til vore medmennesker i Polen.

Mindretallet går ud fra, at flertallet i folketinget netop stemte for sanktionerne over for Sovjetunionen for at hjælpe den polske befolkning og mindske den sovjetiske knægtelse af den frihed, som alle polakker ønsker sig, en frihed, som vi danskere efterhånden tager som en selvfølge.

Derfor tror mindretallet, at den polske befolkning virkelig har følt sanktionspolitikken over for Sovjetunionen som en hånds-

Tillægsbet. o. lovf. vedr. varer med oprindelse i Sovjetunionen

rækning i dens kamp for friheden og for Solidaritet, en påskønnelse af deres ihærdige kamp for etablering af en fri fagforening. Mindretallet føler sig forvissat om, at den polske arbejder – ja, hele det polske folk – vil føle en dyb skuffelse og nærmest føle sig forrådt af det danske socialdemokrati, når dette parti stemmer nej til en politik, som det har hovedansvaret for, og som efter mindretallets moralbegreber i allerhøjeste grad burde være forpligtende for socialdemokratiet.

En sådan kovending, som socialdemokratiet har foretaget, er efter mindretallets opfattelse utilstedelig – først og fremmest over for den polske befolkning, fordi den har skabt falske forudsætninger, men også over for vore EF-partnere, og ikke mindst uværdig af hensyn til Danmarks anseelse i det hele taget.

Endnu mere beskæmmende har det været at deltage i udvalgsarbejdet. Ikke på et eneste af de utallige møder i udvalget eller med et eneste ord har formålet med lovforslaget været debatteret. Udvalget har alene beskæftiget sig med procedurespørgsmål og med politiske chikanerier. Det har været yderst beskæmmende. Danmarks udenrigspolitik burde ikke kunne ændres fra den ene dag til den anden og især da ikke af landets største parti – socialdemokratiet.

Mindretallets indstilling er et ja til at op-

retholde sanktionerne mod Sovjetunionen for ikke i denne sag at bryde en traditionel fastlagt udenrigspolitisk linje, et brud, der efter mindretallets vurdering kunne skade Danmarks anseelse udadtil og ikke mindst skade forholdet til Polen.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og kan i øvrigt henholde sig til mindretallets udtalelse i den af udvalget afgivne betænkning over lovforslaget. For så vidt angår spørgsmålet om vurderingen af, hvorvidt udenrigsministeren har handlet i strid med det mandat, han fik af folketingets markedsudvalg den 20. december 1982, henviser mindretallet til den af folketingets markedsudvalg afgivne beretning herom.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og kan i øvrigt henholde sig til mindretallets udtalelse i den af udvalget afgivne betænkning over lovforslaget. For så vidt angår spørgsmålet om vurderingen af, hvorvidt udenrigsministeren har handlet i strid med det mandat, han fik af folketingets markedsudvalg den 20. december 1982, henviser mindretallet til den af folketingets markedsudvalg afgivne beretning herom.

Ole Bernt Henriksen (KF) Collet (KF) Dyremose (KF) fmd. Arne Christiansen (V)

Bjørn Elmquist (V) Halvgaard (FP) Askjær Jørgensen (FP)

Grethe Kindberg Jørgensen (CD) nfmd. Ivar Nørgaard (S) Heinesen (S)

Ole Espersen (S) Risgaard Knudsen (S) Kjeld Olesen (S) Bjørn Westh (S)

Niels Helveg Petersen (RV) Holger K. Nielsen (SF) Steen Folke (VS)

Partiet KrF havde ikke medlemmer i udvalget.